

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/17/2026
Identifikačné číslo spisu:	5722013017
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5722013017.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 19. augusta 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného I. V. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/5/2023, zo 14. marca 2023 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/41/2022, z 13. decembra 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. V. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/41/2022, z 13. decembra 2022 bol obvinený I. V. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že:

„v bližšie neurčenom čase v nočných hodinách od 15.8.2021 do bližšie neurčeného času po polnoci dňa 16.8.2021 prišiel do rodinného domu číslo XX v obci O. - Q., okres T. T., kde býval tri mesiace u kamaráta poškodeného S. I., nar. XX.XX.XXXX, prišiel pod vplyvom alkoholu za ním domov, kde najprv, potom ako mu zobral poškodený kľúče od auta, aby mu zabránil v jazde, silno sotil poškodeného zozadu do chrbta, v dôsledku čoho poškodený narazil do steny a udel si nos, pričom sa mu z nosa pustila krv, po chvíli prišiel za ním do spálne, kde v tom čase spal na posteli spolu s maloletým synom, stiahol ho z postele, kde ho začal opakovane udierať zovretými päťami obidvoch rúk, ako aj otvorenými dlaniami do oblasti hlavy, pričom keď ho udieral, kázal poškodenému, aby opakoval „...vieš kto som ja?, Vieš kto je I. V.?“, pričom poškodený tieto slová zo strachu a obavy o svoj život a zdravie opakoval, zároveň mu obžalovaný hovoril rôzne veci v zmysle, že „...tá tak zlikvidujem, že ťa nikto nikdy nenájde...“, pritom ho udieral opätovne do oblasti hlavy, pričom ho poškodený prosil, aby prestal, až do izby prišla partnerka poškodeného J. D., ktorá obžalovaného odtrhla od poškodeného, čím spôsobil poškodenému S. I., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom O. - Q. Č.. XX, okres T. T., závažné kranio-cerebrálne poranenie, t. j. poranenie kostí lebky a vnútrolebečných anatomických štruktúr so zlomeninou nosa a krvácaním pod tvrdé mozgové obaly na úrovni klenutia pravej mozgovej pologule a

poúrazového opuchu mozgu, a to v dôsledku priameho tupého poranenia hlavy na úrovni vážnej poruchy zdravia, ktoré si vyžiadali pracovnú neschopnosť v trvaní minimálne 8 týždňov, počas ktorej bol poškodený obmedzovaný v obvyklom spôsobe života, pričom bol 3 týždne hospitalizovaný v nemocnici, kde podstúpil dvakrát operácie lebky a mozgu, trpel silnými bolesťami hlavy, po prepustení z nemocnice musel dlhodobejšie dodržiavať nariadený kludový režim, pritom v danom prípade sa jednalo o poranenie životne dôležitého orgánu - mozgu, s úrazovým krvácaním pod tvrdé obaly mozgu - akútny subdurálny hematóm a poúrazovým opuchom mozgu.“

Za to bol obvinenému I. V. podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov, pričom ho súd podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodenému S. I. vo výške 4 986 eur.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného rozhodol rozsudkom, sp. zn. 1To/5/2023, zo 14. marca 2023 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/41/2022, z 13. decembra 2022 v časti - vo výroku o treste a na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku, pri nezmenených výrokoch o vine a náhrade škody rozsudku Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/41/2022, z 13. decembra 2022 uložil obvinenému I. V. podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, pričom ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému trestným rozkazom Okresného súdu Martin, sp. zn. 4T/61/2021, zo 7. decembra 2021, právoplatným 16. decembra 2021 a súčasne zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený I. V. prostredníctvom ustanoveného obhajcu Mgr. Miroslava Kišu dovolanie s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

„Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka nezákonného postupu súdu pri dokazovaní a k opomenutému vykonaniu dôkazov. Súd je povinný zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností, má sa riadiť zásadou voľného hodnotenia dôkazov a nie svojvoľného výberu dôkazov, je povinný odôvodniť svoje rozhodnutie vrátane spôsobu hodnotenia dôkazov. Obvinený má za to, že tieto povinnosti súd nedodrжал. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré hodnotil izolovane a selektívne bez toho, aby zákonným spôsobom rozhodol o všetkých dôkazných návrhoch obhajoby, dezinterpretoval účel dôkazných návrhov obhajoby, odmietol ich formálne, bez konkretizácie, čím porušil zákonnosť postupu dokazovania v trestnom konaní. Krajský súd sa s takým postupom okresného súdu stotožnil.

Okresný súd sa síce vyjadril (s. 23 - 24 rozsudku) k niektorým návrhom obvineného na vykonanie dokazovania, že by nepriniesli nič nové k objasneniu skutočností, no obvinený v návrhu na ich vykonanie chcel preukázať niečo iné než to, čo uviedol súd v odôvodnení, i arbitrárnym, paušalizovanom (napr. vo vzťahu k záznamom telefonátov, ktorými sa mohli vylúčiť rozpory vo výpovediach poškodeného a svedkov), nevyhovenia vykonania navrhovaných dôkazov, odbil obvineného tým, že navrhovanými dôkazmi by sa preukázalo len to, čo vyplýva z iných vykonaných dôkazov, no súd neuvádza, z ktorých a čo konkrétne malo byť už preukázané v porovnaní s navrhovanými dôkazmi, ktoré neboli vykonané.

Obvinený napr. žiadal vypočúť príslušníkov K.Č.O. a B.Í.R., mohol im v prípade vyhovenia návrhu

klásť otázky ku skutku, svojej osobe, či mal napríklad viditeľné nejaké stopy po zápase ap., prečo ho nezadržali, no toto mu nebolo umožnené, a súd v odôvodnení konštatoval, že ich výsluch by nepriniesol k veci nič nové, lebo podľa predloženého vyjadrenia - úradného záznamu p. D.. K.Č.O. sa on vlastne ani nepamätal, o čom sa s obvineným rozprávali, akoby to postačovalo na vylúčenie jeho výsluchu, a súd sa pritom ani vôbec nezaoberal druhým príslušníkom, p. X.. B.Í.R., ktorý bol súčasťou hliadky, a ktorého spomienky na udalosť neboli nikde zaznamenané (vyjadril sa len D.. K.Č.), akoby mal mať k veci tú istú pamäťovú stopu ako príslušník K.Č.. Odmietnutie (opomenutie) vykonania navrhovaných dôkazov je tak nepreskúmateľné.

Dovolanie nie je namietaný výsledok hodnotenia dôkazov, ale samotný proces ich vykonania, resp. nevykonania. Ide o procesné pochybenie súdu, čo má za následok to, že skutkový stav nebol zistený v rozsahu vyžadovanom zákonom, rozhodnutie je založené na neúplnom dokazovaní a tým je porušené právo obvineného na obhajobu a spravodlivý proces. Nevykonané dôkazy boli spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť rozhodujúce skutkové okolnosti, ovplyvniť posúdenie viny, prípadne druhu a výmery trestu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku spočíva v rozpore medzi výrokom rozsudku a jeho odôvodnením, v nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia. Súd na jednej strane odsúdil obvineného aj za nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, no v odôvodnení (s. 21 rozsudku Okresného súdu Martin) sa doslovne uvádza: 'Podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného ... súd v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov ... dospel k záveru, že obžalovaný sa dopustil skutku ... a naplnil všetky znaky skutkovej podstaty ... prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 tieto skutočnosti mal súd preukázané tak z výpovede ... ako aj vykonaných listinných dôkazov a zvukových záznamov'. Obvinený tak bol uznaný za vinného bez riadneho hmotnoprávneho odôvodnenia (výtržníctvo vs nebezpečné vyhrážanie) a ani odvolací súd neposkytol obvinenému účinnú súdnu ochranu, stotožnil sa s vadným odôvodnením, v ktorom sa poukazuje na výtržníctvo, za ktoré nebol obvinený uznaný za vinného. Výrok o vine nezodpovedá právnym úvahám súdu uvedeným v odôvodnení rozhodnutia (zmätočnosť).“

Obvinený I. V. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a okresného súdu, ako aj chybné konanie, ktoré im predchádzalo a prikázal, aby okresný súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla:

„ ... prvostupňový súd podrobným spôsobom odôvodnil, prečo nepristúpil k vykonaniu jednotlivých odsúdeným navrhovaných dôkazov, na čo podrobne poukázal vo svojom rozhodnutí aj odvolací súd. Navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán trestného konania, avšak len súd rozhodne o vykonaní navrhovaného dôkazu. Toto je prejavom zákonnej právomoci súdov korigovať návrhy strán pri reflektovaní zásady rýchlosti a hospodárnosti súdneho konania.

Vo vzťahu k dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odsúdený v podstate namieta rozpor medzi výrokom rozsudku a jeho odôvodnením, keď poukazuje, že v odôvodnení rozhodnutia sa nachádza citácia hmotnoprávneho ustanovenia § 364 ods. 1 Trestného zákona ako aj následné poukázanie, 'že sa mal odsúdený dopustiť svojím konaním prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona'. V čom odsúdený vidí nesúlad výroku rozhodnutia s jeho odôvodnením.

S týmto záverom obhajoby sa nestotožňujem, nakoľko je zrejme z výroku rozsudku o vine ako aj treste ako aj z celej podstaty odôvodnenia súdu prvého stupňa, ktorý následne dopĺňa rozhodnutie súdu druhého stupňa, že odsúdený bol jednoznačne uznaný za vinného pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, čo vyplýva aj z vykonaných a v odôvodnení rozhodnutí súdov precízne vyšpecifikovaných dôkazných prostriedkov. Skutočnosť, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa sa na strane č. 1. 21 nesprávne nachádza citácia iného trestného činu ako aj v tejto časti poukazovanie na naplnenie znakov skutkovej podstaty tohto nesprávne uvedeného trestného činu, je možné považovať iba za písársku chybu resp. zrejmu nesprávnosť, ktorá však nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí súdov. Zároveň poukazujem, že odôvodnenie napádaného rozhodnutia súdu prvého stupňa obsahuje všetky náležitosti menovite uvádzané zákonom v § 168 ods. 1 Trestného poriadku a vyskytujúca sa písárska chyba resp. zrejma nesprávnosť, nespôsobuje nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Na záver len dodávam, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a nie je prostriedkom určeným na

revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa, preto námietky odsúdeného po vecnej stránke nezodpovedajú dovolacím dôvodom upraveným v § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.“

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) dovolanie obvineného I. V. odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Obvinený v tejto súvislosti namietal nezákonný postup súdu pri vykonávaní dokazovania, keď podľa jeho názoru okresný súd bez dostatočného odôvodnenia odmietol vykonať ním navrhované dôkazy. Uviedol, že súd nekonkretizoval, ktoré rozhodujúce skutočnosti považoval za preukázané na základe už vykonaných dôkazov a z akých dôvodov dospel k záveru, že navrhované dôkazy sú z toho dôvodu nadbytočné. Osobitne poukázal na návrh na vypočutie príslušníkov K. a B., pri ktorých sa súd pri odmietnutí vykonania týchto dôkazov vôbec nezaoberal druhým príslušníkom, p. X.. B. Z tohto dôvodu považoval rozhodnutie o nevykonaní navrhovaných dôkazov za nepreskúmateľné.

Najvyšší súd na tomto mieste uvádza, že naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa nemožno účinne domáhať v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, no v konkrétnom prípade najmä hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom.

Na základe vyššie uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, a preto nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovoláciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako nedôvodnú.

Keďže obvinený svoju argumentáciu založil na tvrdení, že súdy nevykonali ním navrhované dôkazy, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že námietka existencie tzv. opomenutých dôkazov svojou povahou primárne smeruje k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Preto najvyšší súd dopĺňa:

Právu obvineného spočívajúceho v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom - ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Treba si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd

nemusi vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí - neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Pre konanie pred odvolacím súdom platí, že tento nemusí o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pretože „ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejné zasadnutie použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo, ale „primerane“. „Z hľadiska zachovania práv obhajoby (čomu zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (R 43/2018).

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku súdu prvého stupňa alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom, a síce dovolania podaného ministrom spravodlivosti na podklade podnetu oprávnenej osoby podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [a už vôbec nie písm. i)], uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal. Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia

otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd sumarizuje.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vo vzťahu k návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, môže byť naplnený ak:

- a) súd prvého stupňa o návrhu obvineného na doplnenie dokazovania nerozhodol podľa § 273 ods. 3 Trestného poriadku - „ignoroval“ ho a s návrhom na doplnenie dokazovania sa nevysporiadal ani v odôvodnení svojho rozhodnutia - § 168 ods. 1 Trestného poriadku,
 - b) ak bol návrh na doplnenie dokazovania predložený až v odvolaní a odvolací súd sa s týmto návrhom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej - „mlčal“
- a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Za takéhoto stavu totižto dochádza k porušeniu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo však nie je tento prípad.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatnou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarcia do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej. Preto nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto

odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určite zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ aj do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Napriek prezumpcii, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, platí, že musí o vznesených návrhoch na vykonanie dokazovania rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, musí vo svojom rozhodnutí vysvetliť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykoná, resp. prečo ich neprevzal ako základ svojich skutkových zistení (ÚS 413/2002 - ČR). Je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Zo strany odvolacieho súdu ide preto o otázku právnú, kedy by zistené pochybenie mohlo potenciálne zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane pozri ITdoV/6/2017). Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatným zistenie, či sa súd prvého stupňa alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia (konkrétne aj vyhlásenie rozhodnutia predchádzajúci procesný postup - tzn. negatívne „stanovisko“ súdu k návrhom na vykonanie dokazovania v zmysle § 272 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 295 ods. 2 veta prvá Trestného poriadku) sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Ak ide o náležitý argument významný pre rozhodnutie, odpoveď naň musí byť nielen konkrétna, no navyše aj v zásade špecifická. Nakoľko platí predpoklad, že v zásade každý návrh obvineného je potrebné vnímať čo do významového hľadiska (pre obvineného) zvlášť citlivo, treba dodať, že v konaní vedenom pred profesionálnymi sudcami, obvineného chápanie jeho odsúdenia vychádza predovšetkým z dôvodov uvedených v súdnych rozhodnutiach. V takých prípadoch musia vnútroštátne súdy uviesť dostatočne jasne dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia. Odôvodnené rozhodnutia tiež slúžia v dokazovaní stranám, ktoré boli vypočuté, a tým prispievajú k väčšej ochote prijať rozhodnutia o „ich“ strane. Okrem toho je povinnosťou súdu založiť svoje úvahy na objektívnych argumentoch a tiež chrániť právo na obhajobu. Rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy rozhodnutia a musí byť stanovený s ohľadom na okolnosti prípadu.

Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný - to je zásadnou poistkou proti svojvôli (Taxquet v. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Trestný poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku (toto platí aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej) uviesť aj to, o ktoré dôkazy opiera svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov (§ 168 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku).

V prípade, ak súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhnutý dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonával navrhnuté dôkazy (I. ÚS 350/08). Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obvineného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite odôvodnené (II. ÚS 258/2012).

Uvedený stav potom v konaní generuje existenciu tzv. opomenutého dôkazu, resp. opomenutých dôkazov.

Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre posúdenie otázky viny zásadný význam, avšak vo veci rozhodujúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia odmietne, prípadne jeho vykonanie úplne opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia, čím v konečnom dôsledku dochádza k tomu, že vo vlastných rozhodovacích dôvodoch o ňom vo vzťahu k jeho odmietnutiu absentuje akákoľvek zmienka, alebo zmienka je len okrajová a všeobecná, nezodpovedajúca povahe a závažnosti veci.

Na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (Perna proti Taliansku, č. 48898/99, rozsudok veľkého senátu zo 6. mája 2003, doplnený koncepciou v zmysle Rozsudku Veľkého senátu ESLP vo veci Murtazaliyeva proti Rusku z 18. decembra 2018, č. 36658/05). Perna test pozostáva z posúdenia troch základných kritérií, a síce:

- (a) či bola žiadosť o doplnenie dokazovania dostatočne odôvodnená a či sa týkala podstaty obvinenia,
- (b) či bol posúdený význam určitého dôkazu a či v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania a napokon
- (c) či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

Návrh na doplnenie dokazovania musí byť adekvátne a dostatočne odôvodnený, čo je potrebné posudzovať a hodnotiť s ohľadom na konkrétne okolnosti individuálneho prípadu a nie iba v abstraktných súvislostiach (prvé kritérium). Individuálne posúdenie veci musí v sebe implikovať aj druhé kritérium, ktorým je posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Úvaha súdu, ktorý nevyhovel návrhu na vykonanie určitého dôkazu, musí zodpovedať (čo sa týka rozsahu a podrobnosti poskytnutých dôvodov) argumentom, ktoré uviedla obhajoba. V tejto súvislosti možno hovoriť o priamej úmere, t. j. čím silnejšie argumenty uvádza obhajoba, tým presvedčivejšie by mali byť dôvody súdu na odmietnutie jej návrhu na výsluch svedka/svedkov. Je však súčasne vhodné pripomenúť, že nemožno od súdov vyžadovať, aby dávali podrobnú odpoveď na každý prednesený návrh obhajoby, dôvody by však mali byť kvalitou adekvátne. V zmysle tretieho kritéria tzv. Perna testu je nutné skúmať, či v prípade, ak súd odmietne návrh na výsluch svedka, bola dodržaná spravodlivosť súdneho konania ako celku. V tejto súvislosti je vhodné prízvukovať, že sa tak má diať vo vzťahu k priebehu celého konania a nie na základe izolovaného posúdenia jednej konkrétnej skutočnosti alebo udalosti. Práve posúdenie veci v zmysle posledného tretieho kritéria má za následok, že test bude dostatočne flexibilný a nie príliš formalistický (k tomu pozri nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 177/2021 a I. ÚS 292/2020).

V predmetnej trestnej veci, takýto stav nenastal, pretože súdy sa v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, vo svojich rozsudkoch náležite a dostatočne vysporiadali s návrhmi obvineného na doplnenie dokazovania. Preto zo strany dovolacieho súdu nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku).

Najvyšší súd po oboznámení sa s dovolaním obvineného a rozsudkami súdov prvého stupňa a odvolacieho súdu konštatuje, že obidva súdy sa dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom zaoberali navrhnutými dôkazmi, pričom nevykonanie výsluchov príslušníkov K.Č.O. a B.Í.R. bolo riadne odôvodnené tým, že títo neboli na mieste po útoku a nevideli poškodeného bezprostredne po útoku. Okresný súd zároveň poukázal na obsah úradného záznamu R.. D.. K., z ktorého vyplýva, že si nepamätal obsah komunikácie s obvineným, pričom rovnaký záver bolo možné dôvodne predpokladať aj vo vzťahu k N.. X.. B.Í. (str. 23-24 rozsudku okresného súdu). Za týchto okolností okresný súd dospel k záveru, že vykonanie navrhovaných dôkazov by nemohlo priniesť nové poznatky významné pre rozhodnutie vo veci. S uvedenou argumentáciou sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý sa s námietkami obvineného týkajúcimi sa rozsahu dokazovania a nevykonania navrhovaných dôkazov vysporiadal na str. 14 - 15 svojho rozsudku.

Námietka obvineného, podľa ktorej súdy nevysvetlili dôvody nevykonania navrhovaných dôkazov, preto nezodpovedá obsahu napadnutých rozhodnutí. Z ich odôvodnení je zrejmé nielen to, ktoré dôkazy súdy nevykonali, ale aj z akých konkrétnych dôvodov ich považovali za nadbytočné a nespôsobilé prispieť k objasneniu skutkového stavu.

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,

- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním a formulovaním obhajobných tvrdení, s ktorými sa tomu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali riadne a adekvátne už súd prvého stupňa v spojení s odvolacím súdom. Tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého uznesenia [viď úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvinenému uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že medzi výrokom rozsudku a jeho odôvodnením existuje rozpor spočívajúci v nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia. Poukazoval pritom na to, že okresný súd na strane 21 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol trestný čin výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona, hoci vo výroku rozsudku uznal obvineného za vinného z trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona. Najvyšší súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú. Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že uvedenie trestného činu výtržníctva v odôvodnení predstavuje len zjavné písomné pochybenie, resp. písársku chybu, ktorá nemala žiadny vplyv na správnosť právneho posúdenia skutku ani na zákonnosť rozhodnutia. O tom svedčí nielen výrok rozsudku, ale aj obsah jeho odôvodnenia posudzovaný ako celok, z ktorého jednoznačne vyplýva, aký skutok bol predmetom konania a aká právna kvalifikácia bola naň použitá.

Navyše, dovolací súd sa s uvedeným pochybením vysporiadal, keď na strane 8 svojho rozsudku správne a bez akýchkoľvek pochybností posudzoval naplnenie zákonných znakov trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona. Namietaný rozpor preto nemožno považovať za nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale len za zrejmu nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozhodnutia bez právneho významu pre vec samu.

Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený I. V. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové

okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenapĺňa ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.